

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 872/2014-36

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 2. júla 2015 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészáros (sudca spravodajca) prerokoval prijatú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom JUDr. Ladislavom Ščurym, Advokátska kancelária, Mierová 1725, Čadca, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 94/2010 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 7 C 885/88) v období po rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. III. ÚS 542/2011-28 zo 14. februára 2012 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 94/2010 v období po rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. III. ÚS 542/2011-28 zo 14. februára 2012 p o r u š i l základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. [REDACTED] priznáva finančné zadostučinenie v sume 2 500 € (slovom dvetisícpäťsto eur), ktoré je Okresný súd Čadca povinný vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. [REDACTED] priznáva úhradu trov právneho zastúpenia v sume 518,76 € (slovom päťstoosemnásť eur a sedemdesiatšesť centov), ktorú je Okresný súd Čadca povinný vyplatiť na účet jej advokáta JUDr. Ladislava Ščuryho, Advokátska kancelária, Mierová 1725, Čadca, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 872/2014-11 z 11. decembra 2014 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Čadca (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 94/2010 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 7 C 885/88) v období po rozhodnutí ústavného súdu č. k. III. ÚS 542/2011-28 zo 14. februára 2012.

2. Zo sťažnosti vyplynulo najmä, že:

„Navrhovatelia v rade 1/ a 2/ [REDACTED] spolu s manželkou [REDACTED] podali proti mne ako odporkyni [REDACTED] rod. [REDACTED] návrh o zrušenie

a vysporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam. Pôvodné konanie bolo vedené na Okresnom súde v Čadci pod č. k. 7C 885/1988, pričom v súčasnej dobe je vedené pod č. k. 14 C 94/2010.

Vzhľadom na doterajšiu dĺžku tohto súdneho sporu som podala dňa 14.11.2011 sťažnosť na Ústavný súd SR.

Následne Ústavný súd SR vydal nález č. III. ÚS 542/2011-28 zo dňa 14.2.2012, ktorým rozhodol vo výroku č. I. tak, že základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 14C/94/2010 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 7 C 885/1988) v období po nadobudnutí právoplatnosti nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. IV. ÚS 173/05-28 zo 6. septembra 2005 porušené bolo. Vo výroku č. II. priznal [REDAKOVANÉ] finančné zadosťučinenie v sume 1.500,- € a vo výroku č. IV. zaviazal Okresný súd Čadca uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 306,34 €. Nález ÚS SR nadobudol právoplatnosť dňa 28.2.2012 a vykonateľnosť dňa 30.4.2012. (...)

Vzhľadom na nečinnosť okresného súdu počas vyše 1 roku od podania ústavnej sťažnosti som podala i opätovnú sťažnosť predsedníčke Okresného súdu Čadca na prietahy v konaní zo dňa 20.3.2013, na ktorú mi odpovedala listom zo dňa 9.4.2013. V tomto liste uviedla, že moju sťažnosť považuje za nedôvodnú a prijímať opatrenia na zjednanie nápravy nie je v danom prípade potrebné. Avšak uviedla i tú skutočnosť, že stav sudcov na civilnom úseku je dlhodobo poddimenzovaný, čiže z hľadiska existencie subjektívnych prietahov v konaní je pri posudzovaní vecí orgánmi štátnej správy súdov nutné rešpektovať aj objektívny stav v obsadení súdu a z tohto vyplývajúci počet vecí prejednávaných a rozhodovaných konkrétnym sudcom a tiež existenciu už vytýčených termínov iných konaniach. Z uvedeného mám za to, že čiastočne, i keď nepriamo, potvrdila prietahy v konaní. (...)

K sťažnosti si dovoľím pripojiť aj zoznam pojednávaní určený na deň 30.1.2013 na č. dverí 55. Prejednávajúca sudkyňa na pojednávanie v tejto veci vytýčila čas len 15 minút, pričom podľa môjho názoru za 15 minút sa na pojednávaní nič nevyrieši a poskytla nám

veľmi malý časový priestor na obhajovanie svojich práv, pričom práve z takýchto dôvodov dochádza k nepretržitým prietahom v konaní. (...)

Vzhladom k tomu, že sa vo veci vôbec nekonalo ani ďalší rok, teda rok 2013, opätovne som podala sťažnosť na prietahy v konaní. Na túto moju sťažnosť mi bolo odpovedané, že spis OS v Čadci bol zaslaný na Ústavný súd Košice a z tohto dôvodu nie je možné moju sťažnosť prešetriť. Aj napriek tomu, že spis už bol vrátený na OS Čadca, mi nebolo na moju sťažnosť riadne odpovedané a to ani po uplynutí 2 mesiacov od podania sťažnosti. (...)

Nakoľko od podania poslednej ústavnej sťažnosti v roku 2011 do dnešného dňa tento 26-ročný súdny spor nebol právoplatne skončený, mám za to, že konaním Okresného súdu Čadca dochádza neustále k prietahom v konaní(...)

Nejedná sa pritom o zložitú vec a my ako účastníci konania sme súdu súčinní. Napriek tomu sa neviem domôcť môjho práva na súdne rozhodnutie vo veci. Vzhladom na doterajšiu dĺžku trvania konania (26 rokov...) a aj skutočnosť, že konanie do dnešného dňa nebolo právoplatne skončené, domáham sa aj priznania primeraného finančného zadostučinenia. Poukazujem na skutočnosť, že stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádzam pre dĺžku doterajšieho konania, ktoré stále nie je právoplatne skončené, má nepriaznivý vplyv na moju psychiku, pričom ako strana konania nemám reálnu možnosť ovplyvniť dĺžku prebiehajúceho konania, čo vo mne vyvoláva pocit bezmocnosti a to aj pri uplatňovaní mojich práv.

V predmetnom súdnom konaní sa cítim byť úplne bezmocná, nakoľko sa neviem žiadnymi zákonnými prostriedkami domôcť riadneho konania vo veci a z uvedeného dôvodu sa liečim od októbra 2006 na psychiatrii. (...)

Som presvedčená, že za týchto okolností sa vyžaduje nielen vyslovenie porušenia práva a príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základných práv sťažovateľa, ale aj priznanie primeraného finančného zadostučinenia ako prostriedku na dovŕšenie ochrany porušovaných základných práv mňa sťažovateľa.

K finančnému zadostučineniu chcem uviesť, že vzhladom na dĺžku konania 26 rokov ako i dĺžku konania od predchádzajúceho ústavného nálezu viac ako 2 roky, požadujem finančné zadostučinenie vo výške 10.000,- €.“

2.1 Vzhľadom na uvedené podstatné skutočnosti sa sťažovateľka domáha toho, aby ústavný súd o jej sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„Základné právo [REDAKOVANÉ] (...) na prerokovanie bez zbytočných prietahov podľa 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 14C/94/2010 (v pôvodnom konaní pod sp. zn. 7 C 885/1988) v období po nadobudnutí právoplatnosti nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. III. ÚS 542/2011-28 zo 14. februára 2012 porušené bolo.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva [REDAKOVANÉ] (...) finančné zadostučinenie vo výške 10.000,- € ako náhradu nemajetkovej ujmy, ktoré je povinný zaplatiť porušovateľ do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezů Ústavného súdu.

Porušovateľ je povinný zaplatiť sťažovateľovi náhradu trov konania pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia vo výške 331,13 € za 2 úkony právnej pomoci /prevzatie, príprava zastúpenia a podanie sťažnosti - jeden úkon á 130,16 € + 7,81 € režijný paušál + 55,19 € (20 % DPH)/ na účet právneho zástupcu JUDr. Ladislava Ščuryho(...), do 3 dní od právoplatnosti nálezů Ústavného súdu.“

3. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedníčkou, listom sp. zn. Spr 9/15 z 13. januára 2015 a právny zástupca sťažovateľky stanoviskom k vyjadreniu okresného súdu z 28. januára 2015.

3.1 Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedla chronológiu úkonov vykonaných súdom v danej veci a dodala tieto relevantné skutočnosti:

„(...) Po preštudovaní spisového materiálu konštatujem, že vo veci boli spôsobené zbytočné prietahy zo strany súdu. K prietahom prispela i skutočnosť, že vo veci bolo viackrát navrhované a realizované znalecké dokazovanie. Voči vyhláseným rozhodnutiam účastníci konania podávali odvolanie, spis bol viackrát zaslaný na krajský súd.“

3.2 Právny zástupca sťažovateľky vo svojom stanovisku k vyjadreniu predsedníčky okresného súdu uviedol:

„(...) Vo vyjadrení samotný OS v Čadci konštatuje, že vo veci boli spôsobené zbytočné prietahy v konaní zo strany súdu.

Okresný súd v Čadci ďalej uvádza, že k prietahom prispela i skutočnosť, že bolo viackrát navrhované a realizované znalecké dokazovanie. V tejto súvislosti uvádzam, že medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu patrí i zásada navrhovania dôkazov na riadne objasnenie veci, a preto účastníci konania navrhli vo veci v súlade s touto zásadou znalecké dokazovanie. Je ale tiež pravdou, že súdom ustanovený znalec [REDAKOVANÉ] vypracoval tak zlý znalecký posudok, že aj sám v rámci svojho vyjadrenia zo dňa 4.11.2014 pripustil viaceré znalecké pochybenia, a preto je prirodzené, že účastníci navrhli kontrolné znalecké dokazovanie.

Čo sa týka konania vo veci samotným OS Čadca, tento(...) nekonal vôbec v čase od 14.5.2012 do 20.8.2012 a následne od 20.8.2012 do 30.1.2013, kedy vo veci bolo pojednávanie. Od tohto pojednávania dňa 30.1.2013 sa vo veci nekonalo do 21.3.2013. Následne prebehlo niekoľko procesných úkonov súdu, avšak v čase od 17.7.2013 do 24.9.2013 súd nekonal. Následne došlo k predloženiu spisu sudkyňou JUDr. Hozákovou k inému konaniu, a preto súd opäť vo veci nekonal. V čase od 14.5.2014 do 23.9.2014 súd opäť nekonal, pričom čakal na znalecký posudok.

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti mám za to, že v konaní pred OS v Čadci dochádza permanentne k prietahom, pričom sa jedná o bežnú vec, v rámci ktorej sa vysporiadava podielové spoluvlastníctvo účastníkov. Preto i naďalej trvám na podanej sťažnosti a navrhujem Ústavnému súdu SR, aby tejto v plnom rozsahu vyhovel.

Na záver svojho vyjadrenia chcem poukázať na tú skutočnosť, že navrhovateľka v dôsledku dlhodobých súdnych sporov s [REDAKOVANÉ], ktoré trvajú už 27 rokov i psychicky ochorela v dôsledku neustálych prietahov v konaní, pričom svoje ochorenia i preukázala v žiadosti o oslobodenia od súdnych poplatkov, ktorá je súčasťou súdneho spisu. V prípade potreby predložím celú zdravotnú dokumentáciu sťažovateľky. Ďalej by som chcel ÚS SR ozrejmiť ešte jednu skutočnosť a to, že navrhovateľka v rodinnom dome súp. č. 1063 (ktorý je predmetom súdneho konania vedeného na OS Čadca) chcela po

sobáši so svojim manželom bývať, avšak pre násilné správanie [REDAKOVANÉ] to nebolo možné. Následne teda bývala v prenajatom byte od Mesta [REDAKOVANÉ], hoci bol tento pridelený [REDAKOVANÉ]. Vzhľadom na zlú sociálnu situáciu v súčasnej dobe býva u svojho syna a to aj napriek tomu, že vlastní 1/2-cu rodinného domu súp. č. 1063 (predmet súdneho konania). Aj napriek tomu, že sa [REDAKOVANÉ] už 27 rokov snaží vysporiadať podielové spoluvlastníctvo k rodinnému domu súp. č. 1063, tak pre neustále prietahy v konaní sa jej to nedarí, čím samozrejme dochádza k amortizácii rodinného domu súp. č. 1063 a k stále nižšej náhrade, ktorá jej bude vyplatená za jej spoluvlastnícky podiel. Za poskytnutú náhradu v doteraz súdom stanovenej výške cca 7.000 € si už dnes nedokáže zabezpečiť svoje samostatné bývanie. Protistrane [REDAKOVANÉ] zrejme o to išlo v priebehu celého súdneho konania, aby ekonomicky a sociálne odstavil [REDAKOVANÉ] a zaplatil jej čo najmenej, pričom jeho vyhlásenia boli i v tom smere, že sa do smrti nedožije toho, že by ju vyplatil. Vzhľadom na uvedené skutočnosti žiadam, aby Ústavný súd SR túto krivdu spôsobenú 27-ročným súdnym sporom zohľadnil vo výške priznanej nemajetkovej ujmy.

(...) S poukazom na vyššie uvedené chcem požiadať ÚS SR, aby mi priznal trovy konania spojené so zastupovaním pred ÚS SR a aby rozhodol tak, že porušovateľ Okresný súd Čadca je mi povinný zaplatiť náhradu trov konania pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia vo výške 518,76 €(...) na účet JUDr. Ladislava Ščuryho(...) do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu Ústavného súdu.“

4. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav

konania vedeného na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 14 C 94/2010 (pôvodne vedeného pod sp. zn. 7 C 885/88) v období po rozhodnutí ústavného súdu č. k. III. ÚS 542/2011-28 zo 14. februára 2012:

Dňa 1. marca 2012 okresný súd uznesením č. k. 14 C 94/2010-959 prerušil napadnuté konanie „*do právoplatného ukončenia veci vedenej na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 6C/106/2010*“.

Dňa 21. marca 2012 [REDAKOVANÉ] (ďalej len „navrhovateľ 1“) podal odvolanie proti uvedenému uzneseniu.

Dňa 26. marca 2012 [REDAKOVANÉ] (ďalej len „navrhovateľka 2“; spolu len „navrhovatelia“) návrh na začatie konania voči odporkyni – sťažovateľke zobrala späť.

Dňa 27. marca 2012 sťažovateľka podala odvolanie proti uzneseniu o prerušení konania.

Dňa 30. marca 2012 okresný súd vyzval navrhovateľa 1 a sťažovateľku, aby sa vyjadrili k späťvzatiu návrhu navrhovateľkou 2.

Dňa 14. mája 2012 navrhovateľ 1 oznámil súdu, že nesúhlasí so späťvzatím návrhu navrhovateľkou 2.

Dňa 17. mája 2012 sťažovateľka oznámila okresnému súdu, že súhlasí so späťvzatím návrhu zo strany navrhovateľky 2.

Dňa 25. mája 2012 bol spis predložený Krajskému súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“), aby rozhodol o odvolaniach proti uzneseniu o prerušení konania.

Dňa 30. mája 2012 krajský súd uznesením č. k. 9 Co 205/2012-1005 napadnuté uznesenie okresného súdu zrušil.

Dňa 2. augusta 2012 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 20. augusta 2012 okresný súd uznesením č. k. 14 C 94/2010-1008 rozhodol, že „*konanie o návrhu navrhovateľky v 2/ rade sa nezastavuje*“.

Dňa 27. novembra 2012 súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľky, aby odstránil „*vady svojho ústneho podania*“.

Dňa 3. decembra 2012 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 30. január 2013.

Dňa 17. januára 2013 právny zástupca sťažovateľky reagoval na ostatnú výzvu okresného súdu.

Dňa 30. januára 2013 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito na účely „*podania upraveného návrhu zo strany právneho zástupcu navrhovateľa v I/, rade*“.

Dňa 21. marca 2013 právny zástupca sťažovateľky podal súdu „*Vyjadrenie k pojednávaniu zo dňa 30.1.2013 – úprava vzájomného návrhu*“.

Dňa 3. apríla 2013 súd vyzval sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku za podaný vzájomný návrh.

Dňa 4. apríla 2013 okresný súd zaslal navrhovateľovi 1 „*odvolanie právneho zástupcu odporkyne, ktoré bolo Okresnému súdu Čadca doručené dňa 7.8.2008*“, na vyjadrenie. V rovnaký deň súd urgoval právneho zástupcu sťažovateľky na predloženie listinného dôkazu a vyzval právneho zástupcu navrhovateľky 2 oznámiť, či „*nedošlo k rozšíreniu masy patriacej BSM*“ formou notárskej zápisnice.

Dňa 9. apríla 2013 okresný súd uznesením č. k. 14 C 94/2010-1137 vyzval „*navrhovateľov v 1, 2 na odstránenie väd podania*“.

Dňa 16. apríla 2013 bol spis predložený krajskému súdu, aby rozhodol o odvolaní proti uzneseniu okresného súdu č. k. 7 C 885/88-688 z 3. júla 2008.

Dňa 22. apríla 2013 krajský súd uznesením č. k. 11 Co 22/2013-1143 napadnuté uznesenie okresného súdu potvrdil.

Dňa 24. mája 2013 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 3. júna 2013 bola okresnému súdu doručená odpoveď právneho zástupcu navrhovateľky 2 „*na výzvy súdu zo dňa 4.4.2013 a 9.4.2013*“.

Dňa 17. júla 2013 okresný súd uznesením č. k. 14 C 94/2010-1154 nepripustil právne zastúpenie navrhovateľky 2 advokátom, ktorý zastupoval aj sťažovateľku.

Dňa 5. septembra 2013 súd vyzval navrhovateľku 2, aby sa vyjadrila k jeho uzneseniu č. k. 14 C 94/2010-1137.

Dňa 13. septembra 2013 bolo súdu doručené vyjadrenie právneho zástupcu sťažovateľky k uzneseniu č. k. 14 C 94/2010-1154.

Dňa 20. septembra 2013 navrhovateľka 2 reagovala na výzvu súdu z 5. septembra 2013.

Dňa 24. septembra 2013 okresný súd uznesením č. k. 14 C 94/2010-1161 „*konanie o návrhu navrhovateľov 1/2/, o náhradu časti investícií do nehnuteľnosti*“ odmietol.

Dňa 17. októbra 2013 navrhovateľ 1 podal odvolanie proti uzneseniu č. k. 14 C 94/2010-1161. V rovnaký deň bol súdu doručený návrh navrhovateľa 1 „*o zaplatenie vložených investícií do nehnuteľnosti s vyporiadaním podielového spoluvlastníctva v širšom zmysle*“. Uvedený návrh bol na okresnom súde zaevidovaný pod sp. zn. 6 C 192/2013.

Dňa 28. októbra 2013 súd zaslal uvedené odvolanie navrhovateľa 1 na vyjadrenie sťažovateľke.

Dňa 24. októbra 2013 sa navrhovateľka 2 vyjadrila k uzneseniu súdu č. k. 14 C 94/2010-1161.

Dňa 31. októbra 2013 bol spis predložený krajskému súdu, aby rozhodol o opravnom prostriedku podanom proti uzneseniu okresného súdu č. k. 14 C 94/2010-1161.

Dňa 11. novembra 2013 súd vyzval navrhovateľa 1, aby uhradil súdny poplatok za podaný návrh, ktorý tak urobil 28. novembra 2013.

Dňa 29. novembra 2013 krajský súd uznesením č. k. 5 Co 527/2013-1171 napadnuté uznesenie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Dňa 4. februára 2014 okresný súd poučil sťažovateľku o jej „*procesných povinnostiach a právach*“ a vyzval navrhovateľov na predloženie dôkazov.

Dňa 7. februára 2014 bol spis z krajského súdu vrátený okresnému súdu.

Dňa 13. februára 2014 právny zástupca navrhovateľa 1 podal súdu „*návrh na vykonanie dôkazov*“.

Dňa 26. februára 2014 sa sťažovateľka vyjadrila „*k návrhu na začatie konania zo dňa 17.10.2013*“.

Dňa 19. marca 2014 okresný súd oznámil právnemu zástupcovi navrhovateľov, že ich návrh zo 17. októbra 2013 „*bol omylom zapísaný ako nová vec pod sp. zn. 6C/192/2013. Z podaného podnetu je zrejmé, že sa jedná o návrh, ktorý mal byť súčasťou konania vo veci 14C/92/2010*“.

Dňa 7. apríla 2014 bol spis vrátený okresnému súdu. V rovnaký deň bol do spisu pripojený znalecký posudok [REDACTED] č. 16/2014.

Dňa 15. apríla 2014 okresný súd uznesením č. k. 14 C 94/2010-1233 ustanovil vo veci znalca z odboru stavebníctva, odvetvia odhadu hodnoty nehnuteľností, ktorý mal v lehote 2 mesiacov od právoplatnosti tohto uznesenia najmä určiť hodnotu sporných nehnuteľností. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 5. mája 2014.

Dňa 15. apríla 2014 okresný súd uznesením č. k. 14 C 94/2010-1241 „*zmenu návrhu došlú súdu 21.3.2013(...) nepripúšťa*“.

Dňa 7. mája 2014 sa právny zástupca sťažovateľky vyjadril „*k uzneseniam o ustanovení znalca*“ a k „*nepripustení zmeny návrhu*“.

Dňa 14. mája 2014 súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľky, aby sa vyjadril ku skutkovým okolnostiam prípadu.

Dňa 21. mája 2014 právny zástupca sťažovateľky reagoval na uvedenú výzvu súdu.

Dňa 24. júla 2014 boli okresnému súdu doručené zmluvy a ponuky realitných kancelárií.

Dňa 1. augusta 2014 ustanovený znalec požiadal súd „*o predĺženie termínu na vypracovanie znaleckého posudku*“.

Dňa 13. augusta 2014 okresný súd povolil „*predĺženie lehoty na vypracovanie posudku o 1 mesiac*“.

Dňa 22. septembra 2014 bol súdu doručený znalecký posudok [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] č. 123/2014.

Dňa 23. septembra 2014 bol uvedený znalecký posudok zaslaný účastníkom na vyjadrenie.

Dňa 24. septembra 2014 okresný súd uznesením č. k. 14 C 94/2010-1332 priznal znalcovi odmenu.

Dňa 29. septembra 2014 sa navrhovateľ 1 vyjadril k znaleckému posudku.

Dňa 7. októbra 2014 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 5. november 2011.

Dňa 14. októbra 2014 sa navrhovateľka 2 vyjadrila k znaleckému posudku.

Dňa 21. októbra 2014 sa aj sťažovateľka prostredníctvom svojho právneho zástupcu vyjadrila k znaleckému posudku, ktorému vytýkala „*nedostatky*“.

Dňa 22. októbra 2014 súd vyzval znalca, aby písomne zaujal stanovisko k vyjadreniu sťažovateľky.

Dňa 5. novembra 2014 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito „za účelom predloženia vyjadrenia znalca“. V rovnaký deň bolo súdu doručené písomné vyjadrenie znalca „k námietkam právneho zástupcu odporcu“.

Dňa 11. novembra 2014 súd zaslal uvedené vyjadrenie znalca účastníkom konania, aby k nemu zaujali písomné stanovisko.

Dňa 28. novembra 2014 právny zástupca sťažovateľky zaujal písomné stanovisko k vyjadreniu znalca z 5. novembra 2014.

Dňa 4. decembra 2014 aj sťažovateľka zaujala písomné stanovisko k vyjadreniu znalca z 5. novembra 2014.

Dňa 10. decembra 2014 okresný súd uznesením č. k. 14 C 94/2010-1360 nariadil vo veci kontrolné znalecké dokazovanie.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu vo veci vedenej pod sp. zn. 14 C 94/2010 (pôvodne vedenej pod sp. zn. 7 C 885/88)

dochádza opätovne, t. j. aj po rozhodnutí ústavného súdu č. k. III. ÚS 542/2011-28 zo 14. februára 2012, k porušovaniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov(...)

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná(...)

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby neodstráni. Až právoplatným rozhodnutím súdu sa vytvára právna istota. Pre splnenie ústavného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátny orgán vec prerokoval. Ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov sa naplní až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty ohľadom svojich práv (II. ÚS 26/95).

Ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou tiež pripomína, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna a neefektívna (nesústredená) činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (napr. IV. ÚS 22/02, III. ÚS 103/09).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

Pokiaľ ide o právnu zložitosť veci vedenej pred okresným súdom, ústavný súd poukazuje na svoje predchádzajúce hodnotenie tejto otázky obsiahnuté aj v náleze ústavného súdu č. k. III. ÚS 542/2011-28 zo 14. februára 2012, podľa ktorého ide o sporové konanie, ktoré nie je právne zložité, pretože v ňom možno využiť stabilizovanú judikatúru všeobecných súdov. Sťažovateľkinu vec je však nevyhnutné považovať za skutkovo zložitejšiu jednak pre nutnosť opakovania znaleckého dokazovania, ako aj pre nevyhnutnosť preukazovania investícií do spoločnej veci vložených jednotlivými účastníkmi konania v minulosti.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v preskúmanom konaní, ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v predmetnom konaní k zbytočným prieťahom. Pokiaľ sťažovateľka podľa vyjadrenia okresného súdu „navrhovala znalecké dokazovania a podávala odvolania“, ústavný súd pripomína svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej využitie možností daných navrhovateľom procesnými predpismi (napr. podľa Občianskeho súdneho poriadku) na uplatňovanie a presadzovanie ich práva v občianskom súdnom konaní spôsobuje síce predĺženie priebehu konania, nemožno ho však kvalifikovať ako postup, ktorého dôsledkom sú zbytočné prieťahy (napr. I. ÚS 31/01).

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci a predovšetkým poukazuje na to, že napadnuté konanie sa začalo 21. októbra 1987 a bez

právoplatného rozhodnutia trvá už takmer dvadsaťosem rokov. Na túto skutočnosť nebolo možné neprihliadnuť, hoci v zmysle svojej ustálenej judikatúry relevantné skutočnosti bolo možné preskúmať až od 15. februára 1993, v danom prípade od právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. III. ÚS 542/2011-28 zo 14. februára 2012, ktorým už bolo vyslovené porušenie základného práva sťažovateľky garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a bolo jej priznané aj finančné zadosťučinenie za porušenie týchto práv, ako i trovy právneho zastúpenia. Uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 28. februára 2012, a preto prieskum ústavného súdu sa sústredil najmä na obdobie po uvedenom dátume.

Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že celkové trvanie napadnutého konania už takmer 28 rokov je už samo osebe neprimerané. Okrem toho okresný súd bol v danej veci už aj po opakovanom vyslovení porušenia označených základných práv ústavným súdom (IV. ÚS 173/2011, III. ÚS 542/2011 a IV. ÚS 93/2012) opäť neefektívne činný, konkrétne, keď 1. marca 2012 bez relevantných dôvodov prerušil napadnuté konanie. Skutočnosť, že v danom prípade neexistoval zákonný dôvod na prerušenie konania, vyslovil krajský súd vo svojom uznesení č. k. 9 Co 205/2012-1005, avšak na nápravu tohto „neúspešného“ rozhodnutia okresného súdu o prerušení konania bolo treba venovať zbytočne takmer pol roka, kedy sa okresný súd nemohol zaoberať posúdením veci samej. Rovnako okresný súd 24. septembra 2013 uznesením „*konanie o návrhu navrhovateľov 1/2/, o náhradu časti investícií do nehnuteľnosti*“ z procesných dôvodov zjavne neopodstatnene odmietol, čo výstižne vyplýva zo zrušovacieho uznesenia krajského súdu č. k. 5 Co 527/2013-1171, z ktorého vyplýva, že „*podľa názoru odvolacieho súdu odmietnutím podania navrhovateľov 1/ a 2/ rade po viac než 20 rokoch trvania súdneho sporu a vykonaní rozsiahleho dokazovania, vrátane znaleckého dokazovania, by znamenalo, že prvostupňový súd takýmto postupom odňal účastníkom konania možnosť konať pred súdom*“. Znovu trvalo takmer pol roka (spolu s vrátením spisu okresnému súdu), kedy sa okresný súd pre vlastné chybné rozhodnutie nemohol venovať rozhodovaniu vo veci samej v napadnutom konaní. Okrem uvedeného okresný súd konal nesústredene, keď iba 16. apríla 2013 predložil spis krajskému súdu, aby rozhodol o odvolaní proti uzneseniu okresného súdu č. k. 7 C 885/88-

688 z 3. júla 2008. Spis s opravným prostriedkom účastníka konania predložil krajskému súdu až takmer po 5 rokoch, pričom už len po rozhodnutí ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 542/2011 tak mohol urobiť napr. aj 25. mája 2012, keď bol spis predložený krajskému súdu, aby rozhodol o odvolaniach proti uzneseniu o prerušení konania. Uvedená neefektívna činnosť okresného súdu už po štvrtstoročie trvajúcim napadnutom konaní nie je ničím ospravedliteľná, pretože počas takmer jedného roka okresný súd opakovane nevykonával vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka v predmetnej veci počas súdneho konania nachádza, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). K uvedenej nečinnosti, a teda k zbytočným prieťahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov konania, ale v dôsledku postupu súdu. Ústava pritom v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie veci - a teda vykonanie spravodlivosti - bez zbytočných prieťahov.

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. dohovoru, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

4. Vzhľadom na to, že ústavný súd už vo svojom náleze č. k. IV. ÚS 173/05-28 zo 6. septembra 2005 prikázal okresnému súdu v napadnutej veci konať bez zbytočných prieťahov, neprichádzalo do úvahy v okolnostiach danej veci rozhodnutie podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľka požadovala priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 10 000 €, pretože „v predmetnom súdnom konaní sa cítim byť úplne bezmocná, nakoľko sa neviem

žiadnymi zákonnými prostriedkami domôcť riadneho konania vo veci a z uvedeného dôvodu sa liečim od októbra 2006 na psychiatrii“ .

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľku. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať jej aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti a s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľky považuje za primerané vo výške 2 500 €. Ústavný súd pritom prihliadol aj na to, že vo vzťahu k napadnutému konaniu už 3 x (IV. ÚS 173/2011, III. ÚS 542/2011 a IV. ÚS 93/2012) vyslovil porušenie základného práva (vo vzťahu k sťažovateľke, ale aj ostatným účastníkom konania) na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, prikázal vo veci konať bez prieťahov, sťažovateľke opakovane priznal finančné zadosťučinenie, napriek tomu okresný súd nekonal vo veci s osobitnou starostlivosťou.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľke vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia z 25. februára 2014, spísanie ústavnej sťažnosti z 5. mája 2014 a písomné stanovisko k vyjadreniu okresného súdu z 28. januára

2015). Za dva úkony vykonané v roku 2014 patrí odmena v sume dvakrát po 134 € a režijný paušál dvakrát po 8,04 € a za jeden úkon vykonaný v roku 2015 patrí odmena v sume 139,83 € a režijný paušál 8,39 € (v zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov), preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľky predstavujú sumu 432,30 €, ku ktorej bolo treba pripočítať 20 % DPH, teda sumu 86,46 €, t. j. trovy právneho zastúpenia sťažovateľky predstavujú celkove sumu 518,76 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľky rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. júla 2015